

Opracowanie: Katarzyna Wojsław (na podstawie tekstów Magdaleny Bażeli, Moniki i Artura Kowalczyków, Pawła Krokosza, Agnieszki Legutko, Macieja Mieziąna oraz własnych)

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja i korekta: Edytorka.eu | Justyna Mroczkowska

Zdjęcie na okładce: © Łukasz Kurbiel | Shutterstock.com

Opracowanie kartograficzne: Daka Studio Graficzne | Dawid Kwoka

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors

www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Koncepcja graficzna serii: PANCZAKIEWICZ ART.DESIGN | Paweł Panczakiewicz

Projekt okładki i strony tytułowej: MAZAKI STUDIO | Konrad Rządowski

Skład: Małgorzata Czoch

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beka1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-246-6155-8

Copyright © Helion, 2013

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę
- Księgarnia internetowa
- Lubię to!
- Nasza społeczność

4

Indeks atrakcji turystycznych

13

Atlas Krakowa

33

Historia Krakowa

43

Atrakcje Krakowa

165

Informacje praktyczne

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Początki grodu Kraka

Kraków leży u zbiegu Pogórza Karpackiego i Wyżyny Małopolskiej, w dolinie Wisły, charakteryzującej się wapiennymi wzniesieniami, wśród których pierwsi ludzie osiedlili się ok. 100 tys. lat p.n.e. Początki dzisiejszego miasta sięgają VII w., kiedy rządził tu ponoć książę Krak – legendarny władca Wiślan i założyciel grodu. Od jego imienia pochodzi nazwa Kraków. Pierwsza udokumentowana wzmianka o Krakowie – jako ważnym grodzie handlowym – pochodzi z 965 r.; jej autorem był żydowski kupiec i dyplomata Ibrahīm ibn Jakub. Dogodne położenie grodu na skrzyżowaniu ważnych szlaków kupieckich sprawiło, że przez wieki był on handlowym centrum kraju. Pod koniec X w. stał się częścią państwa Mieszka I. Wkrótce potem utworzono tu biskupstwo krakowskie (1000). Choć nie ma formalnego

dokumentu, ustanawiającego Kraków stolicą, tradycyjnie fakt ten wiąże się z Kazimierzem Odnowicielem, który wybrał miasto na królewską siedzibę odrodzonego państwa ok. 1040 r.

Tatarzy i „niemieckie porządki” w mieście

W 1241 r. Kraków został ograbiony i spalony w czasie najazdu tatarskiego. Jak pisze XIX-wieczny znawca Krakowa, Ambroży Grabowski: „Książę Bolesław Wstydlivy zacierając ślady (...) spalenia [stolicy] przez Tatarów, dla zwabienia cudzoziemców i pomnożenia ludności znacznie umniejszonej oraz chcąc mieć porządne i na wzór obcych uregulowane miasto”, nadał (wraz z matką Grzymisławą i żoną Kingą) miastu przywilej lokacyjny na prawie magdeburskim dnia 5 czerwca 1257 r. Wtedy zaprojektowano widoczny do dziś szachowni-

cowy układ miasta. Wyznaczeni wójtowie sprowadzili niemieckich osadników, którzy mieli zająć się handlem i rzemiosłem, a książę Bolesław zobowiązał się wystawić kramy sukienne. Utworzono radę i ławę miejską, czyli sąd, który w skomplikowanych przypadkach odwoływał się do Magdeburga. Innymi słowy, miasto wkroczyło w nowy etap administracyjno-gospodarczy. By dopełnić dzieła, książę Leszek Czarny (1279–88) oraz król Czech i Polski Wacław II (1291–1305) „miasto w obronniejsze mury, wieże i przekopy opatrzyli”. To, co dziś nazywamy centrum Krakowa, w średniowieczu stanowiło kilka osobnych i niezależnych miast. Dziś jedyną pozostałością są dawne rynki. I tak, plac przed Bramą Floriańską noszący dziś miano placu Matejki i położona obok targowica, to dawny Rynek Kleparski – nie ustępujący rozmiarami Rynekowi Głównemu. Obecny pl. Wszystkich Świętych stanowił centrum

miasta w okresie przedlokacyjnym, a dzwone rozszerzenie ulicy Grodzkiej przed kościołem św. Piotra i Pawła to pozostałość wrzeczonowatego Okołu (placu), na którym w czasach Łokietka wzniesiono okazałe Sukiennice (ich resztki zachowały się w piwnicach okolicznych domów). Swoje place miały też: Wawel, Stradom i oczywiście Kazimierz.

Budowanie potęgi stołecznego grodu

Dwaj ostatni przedstawiciele dynastii Piastów: Władysław Łokietek (1306–33) i Kazimierz Wielki (1333–70) wprowadzili Kraków w okres świetności i dynamicznego rozwoju. Władysław Łokietek nadał miastu przywilej prawa składu (1306), co oznaczało, że wszyscy kupcy przejeżdżający przez granice państwa musieli stawić się w Krakowie i ofero-
wać tutaj swoje towary – rozporządzenie

Panorama Krakowa

© kihan | Fotoka.com

Kup książkę

34

Poleć książkę

Kup książkę

35

Poleć książkę

KRAKÓW

zapewniło miastu znaczne dochody. Łokietek był pierwszym królem, który koronował się (1320) i został pochowany na Wawelu, co dało początek wielowiekowej tradycji królewskich pochówków.

Kazimierz Wielki natomiast znacznie rozbudował miasto, wzmocnił je gospodarczo, a także zreorganizował sądownictwo i administrację, tworząc Najwyższy Sąd Prawa Niemieckiego w Krakowie, co oznaczało, że apelacje zamiast przed trybunałem w Magdeburgu były rozstrzygane na miejscu. W 1334 r. potwierdził i poszerzył przywileje dla Żydów, na skutek czego miasto stało się jednym z najważniejszych żydowskich ośrodków kulturalnych i handlowych w Polsce. W 1364 r. erygował drugi najstarszy uniwersytet w Europie Środkowej – Akademię Krakowską. Powołując do życia tę „nauk przemożnych perłę”, nie tylko podniósł rangę Krakowa, ale także zachęcił wszystkich pragnących zdobywać wiedzę, by przybywali do tego „prześlawnego miasta” nie tylko z Królestwa, ale i ze wszystkich stron świata.

W poł. XIV w. miasto było już tętniącym życiem, silnym centrum handlowym, ad-

ministracyjnym i edukacyjnym – na dworze królewskim gromadziła się ówczesna elita intelektualna kraju – oraz ważnym ośrodkiem politycznym, o czym świadczyć może zwołany tu w 1364 r. zjazd monarchów europejskich, znany jako „uczta u Wierzyńka”.

Szacuje się, że w tym czasie Kraków liczył ok. 15–20 tys. mieszkańców. Oprócz ludności polskiej mieszkało tu wielu Niemców i Węgrów, a od XII w. istniała gmina żydowska. Z czasem w mieście osiedlili się również Włosi, Czesi, Tatarzy, Rusini i Szkoci, a Kraków rozbrzmiewający wieloma językami stał się kosmopolityczną, europejską metropolią w pełnym tego słowa znaczeniu.

Choć tradycyjnie XVI stulecie uważane jest za „złoty wiek” Krakowa, to już XV w. przyniósł jego rozkwit. Władysław Jagiełło, wypełniając wolę żony – królowej Jadwigi, odnowił w 1400 r. Akademię Krakowską i wkrótce Kraków zaczął skupiać najwybitniejszych europejskich intelektualistów. Należeli do nich m.in.: Filip Buonaccorsi, znany jako Kallimach, włoski humanista, nauczyciel synów Kazimierza Jagiellończyka (zamieszkały w Krakowie w latach

1473–96), czy Konrad Celtis, niemiecki humanista i poeta, który w czasie swego pobytu w Krakowie (1489–92) założył pierwsze w Polsce towarzystwo literackie. W 1473 r. drukarnia Kaspra Straube wydała pierwszy kalendarz ścienny i pierwsze książki.

XVI stulecie to prawdziwie „złoty wiek”. Za panowania Zygmunta Starego (1506–48), uważanego za najbardziej „krakowskiego” króla, miasto osiągnęło szczyt swej świetności pod względem architektonicznym i kulturalnym. Przez dwór królewski na Wawelu, stanowiący jedno z centrów europejskiej kultury, przewijały się barwne postaci – od słynnego królewskiego błazna – Stańczyka, poprzez znakomitych włoskich artystów, najwybitniejszych polskich poetów epoki (Jan Kochanowski), wpływowych biskupów humanistów, do znanego czarnoksiężnika Twardowskiego, który ponoć wywołał na prośbę Zygmunta Augusta ducha jego ukochanej Barbary Radziwiłłówny.

W „złotym wieku drukarstwa” w Krakowie ukazała się pierwsza książka w języku polskim – *Raj duszny* Biernata z Lublina (1513).

Powstały liczne drukarnie, m.in.: Jana Halera, Floriana Unglera, Hieronima Wietora, żydowska drukarnia braci Haliczów czy kalwińska Marcina Wirzbięty.

Również dzielnica żydowska przeżywała swój rozkwit pod względem nie tylko ekonomicznym, ale przede wszystkim intelektualnym – w latach 1556–1644 powstało na Kazimierzu pięć synagog. W Krakowie przebywał kwiat żydowskich uczonych w piśmie i myślicieli, takich jak rabin Mojżesz Isserles (1510–72), znany jako Remuh, Natan Nata Spira (1585–1633) czy Joel Sirkes (1561–1640).

Na przestrzeni dziejów Kraków był wielokulturowym tygłem. W XVI w. połowa Rynku należała do członków Bractwa Włoskiego, a druga do rodzin niemieckich. Na zachód od Rynku, w dawnych kwartałach Garncarskim, a potem Sławkowskim, znajdowało się krakowskie getto (Kazimierz był wtedy odrębnym miastem, zresztą Żydów przeniesiono tam dopiero po pogromach krakowskich w 1492 r.). Za owymi kwartałami znajdowało się przedmieście Garbary (okolice obecnej Karmelickiej), zasiedlone głównie przez Niemców. Na wschód

▼ Klasztor Norbertanek na Salwatorze

© Paweł Kazmierczak | Shutterstock.com

Kup książkę

36

Poleć książkę

Kup książkę

37

Poleć książkę

KRAKÓW

1 Aleja Solidarności i aleja Róż

9 B14

Nowa Huta

163, 174, 463, 502, 609
(przystanek: Plac Centralny)
4, 10, 16, 21, 22, 64
(przystanek: Plac Centralny)

Aleja Solidarności łączy **66** plac Centralny z **55** Centrum Administracyjnym Huty Tadeusza Sendzimira. Została wytyczona w 1949 r. jako jedna z pięciu głównych osi kompozycyjnych **55 Nowej Huty**. Aleją biegnie najstarsza linia tramwajowa dzielnicy, uruchomiona w 1952 r. Warto zwrócić uwagę na zabudowę os. Szkolnego i Stalowego (po obu stronach ulicy). Są one reprezentatywnymi przykładami zespołów architektury szczytowego okresu realizmu socjalistycznego. Osiedle Stalowe było ostatnim z wzniesionych w czasach stalinowskich. Charakteryzuje się bogatym wystrojem architektonicznym i pięknie zdobionymi elewacjami. Architektura nawiązuje zarówno do tradycji starożytnego Rzymu, jak i do renesansu.

Północna część placu Centralnego przechodzi w **aleję Róż**. Pierwotnie miała to być ulica, a raczej forma deptaka, łącząca komunikacyjne rondo placu z głównym forum Nowej Huty – placem Ratuszowym. Tego ostatniego nie zrealizowano. Niegdyś centralny punkt alei Róż stanowił **pomnik Włodzimierza Lenina** (przedstawionego jako spacerowicz zdążający w kierunku tak lubianej przez niego Babiej Góry). W 1970 r. rozpisano olbrzymi konkurs na projekt monumentu. Wygrał go krakowski rzeźbiarz, prof. Marian Konieczny, twórca m.in. warszawskiej Nike i rekonstrukcji Pomnika Grunwaldzkiego w Krakowie. 17 kwietnia 1973 r. złożony z 74 elementów, skręcony 1600 śrubami i ważący 7 t posąg Lenina stanął na miejscu swojego przeznaczenia. Odsłonięto go 11 dni później. Od tego czasu przyjeżdżała tu każda oficjalna delegacja, a nowożeńcy mieli gdzie składać kwiaty.

2 Barbakan

3 A8

Planty, ul. Basztowa

124, 152, 424, 502, 601,
605, 608, 609, 610, 902, 904
(przystanek: Dworzec Główny)
2, 3, 4, 10, 14, 19, 20, 24,
52, 64, 69 (przystanek:
Dworzec Główny)

12 4229877, 6192320

[http://mhk.pl/oddzialy/
barbakan](http://mhk.pl/oddzialy/barbakan)

pn.–nd. 10.30–18.00

N 7 zł, U 5 zł

W obawie przed najazdem tureckim po bukowińskiej klęsce króla Jana Olbrachta umocniono północne fortyfikacje Krakowa i w ciągu dwóch lat (1498–99) zbudowano majestatyczny Barbakan, znakomity przykład europejskiej średniowiecznej architektury obronnej. Gotycka budowla z siedmioma wieżyczkami, o średnicy 24,4 m i murach o grubości 3 m, była właściwie twierdzą nie do zdobycia. W 1768 r. w obronie Krakowa wstąpił się pasamonik Marcin Oracewicz, który z braku amunicji nabił ponoć fuzję guzem od żupana i zabił dowódcę wojsk rosyjskich Panina, co upamiętnia tablica wmurowana na wschodniej ścianie budowli. Od 2004 r. raz w miesiącu w okresie letnim są tu organizowane pokazy walk rycerskich, tańców dworskich i sztuki katowskiej.

for. Jacek Wójcik

for. Jacek Wójcik

Część socrealistycznego założenia – aleja Róż

© Rafal Gchawa | Shutterstock.com

Krakowski Barbakan, część dawnych umocnień miasta

3 Bazylika św. Franciszka z Asyżu

3 B7

Bazylika św. Franciszka z Asyżu powstała wkrótce po sprowadzeniu franciszkanów (1236) przez Bolesława Wstydliwego, który jest tam pochowany. Po wielkim pożarze Krakowa (1850) powstało neogotyckie wnętrze z polichromią i witrażami Stanisława Wyspiańskiego. Jeden z najznakomitszych **witraży** – *Bóg Ojciec – Stań się!*, znajduje się nad chórem, a w gotyckich kruchankach z XV w. mieści się **galeria portretów biskupów krakowskich**.

Śródmieście,
plac Wszystkich Świętych 5
1, 6, 8, 13, 18, 69 (przystanek:
Plac Wszystkich Świętych)

12 4225376

<http://www.franciszanskana.pl>

6.00–19.45

4 Błonia

1,2

Niedaleko ścisłego centrum miasta, w pobliżu **51 Muzeum Narodowego**, leżą krakowskie Błonia. Ta wspaniała „łąka” zajmuje powierzchnię prawie 48 ha i tworzy trójkąt ograniczony ulicami Focha, 3 Maja i Piastowską. Niegdyś Błonia były większe i należały do „panien zwierzynieckich”, czyli sióstr norbertanek, które zamieniły się z miastem na jedną z kamienic, przy zachowaniu prawa do wypasu bydła. Jeszcze w połowie ubiegłego stulecia widok pasącej się krowy nie był tu rzadkością. Jednak Błonia znacznie bardziej kojarzą się z podniosłymi chwilami, takimi jak: pierwszy lot balonem, obchody 500-lecia bitwy pod Grunwaldem, a przede wszystkim wzruszające spotkania z Janem Pawłem II podczas niezapomnianych mszy świętych. Pamiątką po tych ostatnich wydarzeniach jest głaz, który stoi w połowie Błoni od strony ulicy Focha. Dziś Błonia są popularnym miejscem spacerów krakowian; obleganym także przez miłośników joggingu, rowerzystów i rolkarzy. Co roku odbywa się tu kilka imprez plenerowych (np. Parada Smoków na początku czerwca), a zimą można pojeździć na łyżwach na odkrytym lodowisku.

Zwierzyniec, między ulicami
Focha, 3 Maja i Piastowską
109, 124, 134, 144, 164,
173, 179, 194, 292, 304,
409, 502, 503, 601, 605, 608
(przystanek: Cracovia)

8 (przystanek: Cracovia)

5 Brama Floriańska

3 B8

Szczęśliwie zachowana do dziś Brama Floriańska (1307; 34,5 m wys.) była świadkiem doniosłych wydarzeń w życiu narodu. Swą nazwę wzięła od patrona pobliskiego kościoła i znajdowała się pod opieką cechu kuśnierzy. Na bramie widnieje **piastowski orzeł**, wykonany w XIX w. wg projektu Jana Matejki, a wewnątrz umieszczono kopię cudownego **obrazu MB Piaskowej**, przed którym miał modlić się król Jan III Sobieski, wyruszający na Wiedeń. Na ścianie od strony miasta znajduje się barokowa płaskorzeźba, a na pierwszym piętrze – **kaplica św. Floriana**.

Śródmieście, ul. Floriańska
124, 152, 424, 502, 601,
605, 608, 609, 610, 902, 904
(przystanek: Dworzec Główny)

2, 3, 4, 10, 14, 19, 20, 24,
52, 64, 69 (przystanek:
Dworzec Główny)

Bazylika św. Franciszka

fot. Jacek Wójcik

Jeden z symboli miasta –
Brama Floriańska

© Pezold | Shutterstock.com

32 Kościół Wniebowzięcia NMP (kościół Mariacki)

3 B8

Sródmieście, Rynek Główny,
Plac Mariacki 5
124, 152, 424, 502, 601,
605, 608, 609, 610, 902, 904
(przystanek: Dworzec Główny)
2, 3, 4, 10, 14, 19, 20, 24, 52, 64,
69 (przystanek: Dworzec Główny)

12 4220521

www.mariacki.com

pn.–sb. 11.30–18.00,
nd. i święta 14.00–18.00

N 6 zł, U 3–4 zł

To najbardziej majestatyczna budowla przy **72 Rynku**. W 1222 r. przeniesiono tu miejską parafię z **36 kościoła Świętej Trójcy** (gdzie umieszczono zakon dominikanów) i od tamtej pory kościół Mariacki jest najznakomitszą (po **23 katedrze wawelskiej**) świątynią Krakowa.

Budowla, zniszczona w czasie najazdów tatarskich w latach 1241 oraz 1259–60 i odbudowana na przeł. XIII i XIV w. w stylu gotyckim, została w 1489 r. ozdobiona arcydziełem późnośredniowiecznej rzeźby – **ołtarzem** wykonanym przez norymberskiego artystę Wita Stwosza. Scena główna przedstawia zaślubinę Matki Boskiej w otoczeniu apostołów, a skrzydła boczne prezentują sceny z życia Jezusa i Marii. Dzieło cechuje niezwykle realizm, żywość barw i wyjątkowo wnikliwe ujęcie detalu. Co ciekawe, tłem poszczególnych scen jest XV-wieczne krakowskie życie miejskie.

Cała świątynia jest niezwykle bogato ornamentowana. W trakcie renowacji kościoła w XIX w. wewnątrz zostało ozdobione barwną polichromią, wykonaną przez Jana Matejkę i jego uczniów, oraz witrażami Stanisława Wyspiańskiego i Józefa Mehoffera. Warto zwrócić uwagę na krucyfiks na tle Jerozolimy autorstwa Wita Stwosza, a także na kaplicę MB Częstochowskiej.

Po wyjściu z kościoła trzeba koniecznie zatrzymać się na **placu Mariackim**, by wysłuchać **hejnału**. Ta zaczarowana melodia, którą co godzinę wygrywają czuwający tam dzień i noc strażnicy, nagle się urywa. Wedle tradycji w 1241 r. strażnik zauważył Tatarów, podchodzących pod Kraków i gdy zaczął grać na alarm, jedna z tatarskich strzał ugodziła go w gardło – melodia urwała się niespodziewanie i nigdy już nie została dokończona. Z **Wieży Mariackiej** (81 m) już w XIV w. grano sygnał na otwarcie i zamknięcie miejskich bram, a także na alarm – gdy wybuchł pożar lub zbliżał się wróg. W XVI w. ustanowiono cogodzinne granie hejnału i ta unikatowa tradycja jest podtrzymywana z przerwami do dziś. W lecie warto wejść na wieżę, odwiedzić trębacza i zobaczyć niezwykle widok Krakowa. Spacerowicze na placu Mariackim zawsze mogą liczyć na to, że trębacz po odegraniu hejnału pomacha im ręką.

Fasada kościoła Mariackiego zwraca uwagę nierównością wież. Według legendy wieże te budowało dwóch braci. Niestety, młodszy z zawiści zabił starszego, którego wieża była wyższa i piękniejsza. Nie mogąc znieść wyrzutów sumienia, wyznał zbrodnię i rzucił się ze swej wieży, która na zawsze pozostała niższa (69 m). Nóż, którym ugodził brata, zawieszono u wejścia do **76 Sukiennic** ku przestrodze.

© Max Topchil | Shutterstock.com

Legenda wyjaśnia, dlaczego wieże kościoła Mariackiego różnią się wysokością

© Deymos | Shutterstock.com

Drzwi i kruchta kościoła Mariackiego

© puchan | Shutterstock.com

Kup książkę

84

Poleć książkę

Kup książkę

85

Poleć książkę

KRAKÓW

33 Kościół św. Andrzeja

3 C8

Śródmieście, ul. Grodzka 54

1, 6, 8, 13, 18, 69 (przystanek:
Plac Wszystkich Świętych)

12 4221612

<http://www.klaryski.pl>

pn.–nd. 9.00–18.00

W głębi **90 ulicy Grodzkiej**, wiodącej przez dawną przedlokacyjną osadę zwaną Okołem, stoi piękny romański kościół św. Andrzeja (ul. Grodzka 56). Warowna świątynia, wzniesiona w XI w., jako jedyna przetrwała najazd tatarski w 1241 r. Wnętrze kościoła zostało całkowicie przebudowane w barokowym stylu w XVII w. W przykościelnym klasztorze w 1316 r. osadzono klaryski, które do dziś opiekują się świątynią. Wewnątrz warto obejrzeć późnobarokową **ambonę** w kształcie łodzi, a także **polichromie** przedstawiające apoteozę św.św. Klary, Salomei i Kingi.

34 Kościół św. Floriana

3 A9

Śródmieście,

ul. Warszawska 1b

124, 152, 424, 502, 601,
605, 608, 609, 610, 902, 904
(przystanek: Dworzec Główny)

2, 3, 4, 10, 14, 19, 20, 24, 52, 64,
69 (przystanek: Dworzec Główny)

[http://www.swflorian.net/
index.php](http://www.swflorian.net/index.php)

12 4224842

Przy **67 placu Matejki**, nieco z tyłu, nieśmiało wychyla się zza Pomnika Grunwaldzkiego kościół św. Floriana. Z jego powstaniem jest związana bardzo piękna legenda. W 1184 r. do Krakowa sprowadzono relikwie św. Floriana. Ponoć woły ciągnące wóz z relikwiami na Wawel zatrzymały się i nie chciały ruszyć, aż w końcu ślubowano wzniesić w tym miejscu kościół. Świątynia płonęła wielokrotnie i ponoć nieraz widziano św. Floriana, patrona strażaków, gaszącego ognię. Obecny, barokowy kształt budowla uzyskała w XVIII w.

35 Kościół św. Jana Chrzciciela i MB Szkaplerznej

W **41 Krzesławicach** warto zwrócić uwagę na świątynię znajdującą się przy ul. Wańkowicza, wzniesioną w latach 1633–48. Pierwotnie była ona zlokalizowana w miejscowości Jawornik k. Myślenic, ale gdy w latach 80. XX w. wybudowano tam nowy kościół, przestał być potrzebny i groziła mu rozbiórka. Ponieważ w **55 Nowej Hucie** planowano właśnie założenie skansenu, władze zgodziły się przenieść go tutaj. Uczyniono to w latach 1984–97, dodając przy okazji okazałą **wieżę**. Kościół jest jednonawowy, o konstrukcji zrębowej, z trójbocznie zamkniętym prezbiterium, w którym można obejrzeć ciekawe XVII-wieczne **polichromie ludowe**, przedstawiające Sąd Ostateczny i św. Krzysztofa. Ołtarze i ambona są barokowe, a przeniesiony tu z Pleszowa **krucyfiks** z pocz. XVI w. stanowi cenny przykład rzeźby późnego gotyku. W świątyni znajduje się ponadto **dzwon** z pobliskiego **16 dworku Jana Matejki**, którym za czasów malarza zwotywano wszystkich na obiad, a później oddawano cześć umarłym.

Romański kościół św. Andrzeja przetrwał najazd Tatarów

© Paweł Kamierczak | Shutterstock.com

Kościół św. Floriana, patrona strażaków

© upthebaner | Shutterstock.com

Kościół św. Jana Chrzciciela i MB Szkaplerznej

foto. Jacek Wójcik

83 Szpital Zakonu Bonifratrów

7 D9

Kazimierz, ul. Trynatarska 11
 904 (przystanek: Plac Wolnica)
 6, 8, 10, 13 (przystanek:
 Plac Wolnica)
 12 3797377
<http://www.bonifratrzy.pl>

Obok **38 kościoła Trójcy Przenajświętszej** przy ulicy Trynatarskiej mieści się Szpital Zakonu Bonifratrów, wzniesiony w latach 1897–1906 w celu uczczenia 50. rocznicy panowania cesarza Franciszka Józefa, do dziś cieszący się świetną, zasłużoną opinią. Budynek został zaprojektowany przez Teodora Talowskiego, znakomitego krakowskiego architekta. Na fasadzie widzimy herby cesarstwa austriackiego, Polski, Krakowa i bonifratrów oraz posąg św. Jana Grandego, założyciela tego zgromadzenia.

84 Teatr Bagatela

3 B7

Śródmieście, ul. Karmelicka 6
 124, 152, 304, 424, 502,
 601, 605, 902 (przystanek:
 Teatr Bagatela)
 2, 4, 13, 14, 18, 20, 24, 64,
 69 (przystanek: Teatr Bagatela)
 12 4245200
<http://www.bagatela.krakow.pl>

Popularny teatr z lekkim i błyskotliwym repertuarem; specjalizuje się we współczesnych i klasycznych komediach. Powstał w 1918 r. z inicjatywy Mariana Dąbrowskiego. Budynek zaprojektował Janusz Zarzecki. Z powodu problemów z finansowaniem spektakli w 1926 r. obiekt przemianowano na kino. Po pożarze w 1928 r. domagało się ono gruntownej renowacji. Odnowione kino, nazwane teraz „Scalą”, szybko zyskało sobie sławę najelegantszego przybytku tego typu.

Od 1946 r. „Bagatela” znów jest siedzibą muzy dramatycznej (Teatr Kameralny, Teatr Młodego Widza, Teatr Rozmaitości). Od 2004 r. działa tu także Scena Kameralna.

85 Teatr im. Juliusza Słowackiego

3 B9

Śródmieście, Plac św. Ducha 1
 124, 152, 424, 502, 601,
 605, 608, 609, 610, 902, 904
 (przystanek: Dworzec Główny)
 2, 3, 4, 10, 14, 19, 20, 24, 52, 64,
 69 (przystanek: Dworzec Główny)
 12 4244500, 4244511
<http://www.slowacki.krakow.pl>

Ten teatr, początkowo noszący miano Miejskiego, jest najbardziej okazałą krakowską budowlą z XIX w. Ukończony w 1893 r. i postawiony na miejscu wyburzonego kościoła Świętego Ducha, był pierwszym obiektem w mieście, w którym wykorzystywano energię elektryczną (poświadcza to dość niezwykła konstrukcja kominowa widoczna do dziś na tyłach teatru). **Bogato ornamentowana fasada** i obfitość przedstawień alegorycznych zdradzają pewne inspiracje gmachami paryskiej i wiedeńskiej opery; eklektyzm z domieszką neobaroku był zresztą typowy dla budownictwa naznaczonego wpływami austriackimi.

Obok sceny głównej działają tu także: Scena Miniatura, ogródkowa Scena przy Pompe oraz eksperymentalna Scena w Bramie. „Słowacki” to miejsce teatralnej awangardy i zaskakujących prapremier.

fot. Jacek Wójcik

Teatr Bagatela na rogu ulic Karmelickiej i Krupniczej

© Paweł Kamieciak | Shutterstock.com

Zdobna fasada Teatru im. Juliusza Słowackiego

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
Helion SA

Przewodniki-Celowniki to nowatorskie publikacje turystyczne, opisujące najciekawsze miasta i regiony Europy. Ich wyróżnikiem są dokładne mapy oraz zwięzłe, przygotowane w formie leksykonu i ilustrowane zdjęciami opisy atrakcji turystycznych. Nowe przewodniki dają swobodę podczas zwiedzania, wolność i niezależność podczas wycieczek i podróży. Pozwalają w prosty sposób odnajdywać w terenie interesujące miejsca i identyfikować obiekty. Mapa, tekst i zdjęcia uzupełniają się i tworzą wzajemnie powiązaną całość, która sprawi, że samodzielne zwiedzanie miasta stanie się prawdziwą przyjemnością!

Kraków

**Przewodnik-Celownik
Kraków to:**

- Atlas Krakowa 1 : 10 000
- Alfabetyczny leksykon 95 największych atrakcji turystycznych
- Ponad 160 kolorowych fotografii
- Zwięzłe informacje praktyczne
- Przejrzysty system odsyłaczy

... a wszystko po to, by w nieskrępowany sposób cieszyć się Krakowem, bezbłądnie trafić do wybranych przez siebie celów, ułożyć własny plan zwiedzania, poznać i zobaczyć największe atrakcje miasta.

(Nr katalogowy: 11214)

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-246-6155-8

9 788324 661558 >

Cena 29,90 zł